

Briuselis, 2025 m. balandžio 30 d.
(OR. en)

8187/25

SPORT 18

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Sportininkų vaidmuo formuojant sporto politiką – <i>Politiniai debatai</i>

Rengiantis 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos (švietimas, jaunimas, kultūra ir sportas) posėdyje įvyksiantiems politiniams debatams, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės orientacinis pranešimas pirmiau nurodytu klausimu.

„Sportininkų vaidmuo formuojant sporto politiką“

Ivadas. Pagrindas debatams

Sportininkų vaidmuo sporto bendruomenėje neapsiriboja vien rezultatų siekimu nacionalinėse ir tarptautinėse varžybose. Sportininkai vis aktyviau dalyvauja viešuose debatuose, jie yra nuomonės formuotojai ir sisteminių pokyčių iniciatoriai. Vis dėlto jų oficialaus ir tiesioginio dalyvavimo sprendimų priėmimo organuose mastas ES valstybėse narėse skiriasi. Atsižvelgiant į daugybę iššūkių, su kuriais susiduria sporto sektorius, be to, didėjančią skaidrios ir įtraukios sporto politikos poreikį, didėja būtinybė sportininkus sistemingai įtraukti į sprendimų priėmimo ir strateginius procesus.

Vienas iš Europos sporto modelio tikslų – remti nepakankamai atstovaujamų grupių galimybę dalyvauti sporto sektoriaus sprendimų priėmimo procese, sudaryti tam palankesnes sąlygas ir skatinti jas aktyviai įsitraukti į tą procesą. Derėtų pabrėžti, kad sportininkų patirtis, žinios ir profesinė perspektyva padeda veiksmingiau plėtoti sprendimus, įskaitant sporto politiką. Dėl jų įsitraukimo ji gali būti geriau pritaikyta prie realių sporto bendruomenės poreikių visais lygmenimis. Atsižvelgiant į tai, tikslinga pradėti valstybių narių atstovų diskusiją.

Tarybai pirmininkaujančios Lenkijos pasiūlyta debatų tema pabrėžiama, kad sportininkai turėtų iš sporto politikos gavėjų virsti jos bendrakūrėjais, laikantis atvirumo, dalyvavimo ir gero valdymo principų.

Sportininkų kaip suinteresuotųjų subjektų sporto politikoje svarba

Sportininkai – tiek aktyviai besivaržantieji, tiek jau baigę sportinę karjerą – yra pagrindiniai sporto politikos sistemos suinteresuotieji subjektai. Jų unikali perspektyva, pagrįsta tiesiogine patirtimi sporto struktūrose, leidžia jiems nustatyti realius sporto bendruomenės poreikius, atkreipti dėmesį į sistemines kliūtis ir pasiūlyti konkrečius ir realistiškus sprendimus. Kadangi sportininkai gauna tiesioginės naudos iš politikos, programų ir strategijų, jie dažnai žino, kas veikia gerai, o ką reikia patobulinti, pavyzdžiui, trenerių rengimo kokybę arba sportininkų rėmimo sistemas. Jų teisės turėtų būti esminis jiems skirtų iniciatyvų elementas.

Tiek aktyvūs sportininkai, tiek jau nebesivaržantys – ypač olimpiečiai ir nacionalinių komandų nariai – ne tik mėgaujasi pripažinimu visuomenėje, bet ir turi tokio lygio autoritetą, kuris peržengia sporto bendruomenės ribas. Todėl jiems dalyvaujant sprendimų priėmimo procesuose gali būti gerokai padidintas strateginių veiksmų legitimumas, sustiprintas bendradarbiavimas su kitais suinteresuotaisiais subjektais ir padidintos veiksmingo politikos įgyvendinimo galimybės.

Sportininkai dažnai tęsia profesinę karjerą sporto organizacinėse struktūrose – tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmenimis. Jie, dirbdami federacijų, olimpinių komitetų ir sportininkų asociacijų valdybose, atlieka ekspertų ir patarėjų funkcijas. Visgi jų įtaka apima ne tik profesionalųjį sportą – dalyvaudami žiniasklaidos, švietimo ir socialinėse iniciatyvose jie atlieka svarbų vaidmenį plėtojant ir mėgėjišką sportą. Savo pasiekimais ir dalyvavimu viešajame gyvenime sportininkai įkvepia įvairias socialines grupes užsiimti fizine veikla, taip populiarindami sveiką gyvenimo būdą ir skatindami užsiimti konkrečios rūšies sportu. Jų atsidavimas ne tik padeda kurti teigiamą sporto įvaizdį, bet ir netiesiogiai prisideda prie to, kad visuomenė taptų aktyvesnė. Sportininkai, veikdami kaip mėgėjiško sporto plėtros strategijų ambasadoriai, gali atlikti svarbų vaidmenį jas formuojant ir įgyvendinant.

Sportininkai, per sportinę karjerą įgiję kompetencijų ir dalyvaudami įvairioje veikloje, tampa natūraliais partneriais formuojant sporto politiką. Jų įtraukimas į politikos formavimo procesą padeda sukurti įtraukesnę ir veiksmingesnę sporto sistemą, atitinkančią tiek sportininkų profesionalų, tiek platesnės sporto bendruomenės poreikius.

Ir valstybių narių, ir ES administracijos požiūriu, ypač svarbu sukurti ilgalaikius ir skaidrius dialogo su sporto bendruomene mechanizmus. Tinkamai komunikuojama ir įforminta šios bendruomenės perspektyva gali atlikti itin svarbų vaidmenį formuojant tvarią ir veiksmingą sporto plėtros politiką visoje Europoje.

Sisteminimas sportininkų įtraukimas į sprendimų priėmimo procesus. Rekomendacijos ir raginimai imtis veiksmų

Ir dabartiniai, ir buvę sportininkai į planavimo procesus ir įgyvendinimo veiksmus gali būti įtraukiami tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu įvairiomis formomis. Įtraukiama gali būti:

- steigiant patariamąsias tarybas prie nacionalinių federacijų, už sportą atsakingų ministerijų ir atitinkamų ES institucinių organų, kuriose būtų sportininkų atstovų;
- užtikrinant tinkamą sportininkų atstovavimą už sporto politikos formavimą atsakingose įstaigose;
- remiant sportininkų rengimą vadovais ir socialinę lyderystę (pvz., rengiant mokymus viešosios politikos, sporto vadybos ir sporto teisės srityse);
- skatinant viešojo administravimo institucijų, sporto organizacijų ir platesnės sporto bendruomenės partnerystes.

Siekdama orientuoti politinius debatus, pirmininkaujanti valstybė narė prašo ministrų atsakyti į šiuos klausimus:

1. Kokios galimybės ir iššūkiai siejami su sportininkų dalyvavimu sporto politikos sprendimų priėmimo procesuose?
2. Kokių iniciatyvų imtasi jūsų šalyje siekiant įtraukti sportininkus į sporto politikos formavimo procesą?
3. Kaip Europos Sąjunga gali padėti valstybėms narėms kurti dialogo su sportininkais platformas?